

Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku
KARTA OPISU ZAJĘĆ (SYLABUS) W CYKLU KSZTAŁCENIA 2018-2021

Jednostka Organizacyjna:	Wydział Rehabilitacji i Kinezylogii				Kierunek: Terapia zajęciowa			
Rodzaj studiów (I stopień/II stopień/ jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia							
Profil (ogólnoakademicki/praktyczny)	Praktyczny							
Nazwa modułu:	Nazwa zajęć (przedmiotu): Pedagogika specjalna							
Tryb studiów (stacjonarne/niestacjonarne):	Rok <i>I</i>	Semestr <i>II</i>	Rodzaj zajęć <i>wykłady</i>	Liczba godzin		Punkty ECTS 1	*Typ zajęć (przedmiotu) Obligatoryjny	Język wykładowy Polski
				stacjonarne	niestacjonarne			
				<i>ćwiczenia</i>	15	10	1	
Nauczyciel(-e) odpowiedzialny(-i) za zajęcia (przedmiot): Prof. nadzw. dr hab. Marcin Białas								
E-mail: marcin.bialas@awf.gda.pl								
Wymagania wstępne:								
Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki ogólnej, dydaktyki, pedagogiki opiekuńczo wychowawczej								
Cele zajęć (przedmiotu):								
<p>Celem prowadzonych wykładów z zakresu pedagogiki specjalnej jest wyposażenie studentów w podstawową wiedzę dotyczącą potrzeb i dynamizmu rozwojowego osób niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie. Zajęcia koncentrować się będą wokół fenomenologii odchyłeń rozwojowych, ich etiologii i profilaktyki, przede wszystkim zaś - wokół edukacji i wychowania (rewalidacji, resocjalizacji, rehabilitacji, terapii). Omówione zostaną specjalne oddziaływania pedagogiczne (ich teleologia, kierunki, zasady, metody, warunki organizacyjne, efektywność). Podobnie jak diagnozowanie i prewencja niepełnosprawności, rozważane będą wielokontekstowo, multidyscyplinarnie, z uwzględnieniem współczesnych tendencji oraz przemian społeczno-ustrojowych i edukacyjnych. Studiowanie przedmiotu jest także zorientowane na integracyjność teorii i praktyki.</p> <p>Celem prowadzonych ćwiczeń będzie nabycie praktycznej umiejętności pracy pedagogiczno-wychowawczej z osobami niepełnosprawnymi i niedostosowanymi społecznie.</p>								

Opis efektów kształcenia dla zajęć (przedmiotu) oraz ich powiązanie z efektami kształcenia dla kierunku:		Odniesienie do kierunkowego efektu kształcenia
WIEDZA		
W1	Zjawiska fizyczne i biochemiczne zachodzące w ustroju w różnych okresach życia człowieka.	K_W02
W2	Zależności zachodzące pomiędzy budową i czynnością organizmu, szczególnie układu nerwowego, zmysłów i układu ruchu, a możliwościami poznawczymi, komunikacyjnymi i aktywnością w środowisku życia, w warunkach zdrowia i choroby.	K_W03
W3	Metodyczne podstawy organizacji i realizacji procesu w terapii zajęciowej, szczególnie w odniesieniu do rodzajów tej terapii i jej związków ze zdrowiem i chorobą.	K_W13
UMIEJĘTNOŚCI		
U1	Wskazać i opisać konsekwencje (psychologiczne, społeczne, kulturowe, prawne, ekonomiczne) wynikające z ograniczeń w funkcjonowaniu, niepełnosprawności lub choroby i wykluczenia społecznego.	K_U04
U2	Zastosować w terapii zajęciowej wiedzę na temat wychowania i uczenia się.	K_U10
U3	Podjąć działania profilaktyczne i edukacyjne zapobiegające oraz zmniejszające skutki obniżonej wydolności intelektualnej, psychicznej, fizycznej i społecznej pacjenta.	K_U12
KOMPETENCJE		
K1	Okazywania szacunku wobec pacjenta, dbania o jego dobro oraz zrozumienia problemów wynikających z wieloaspektowej niepełnosprawności czy przewlekłej choroby.	K_K05
K2	Określania priorytetów służących realizacji określonych przez siebie lub innych zadań wynikających z przebiegu procesu terapeutycznego.	K_K08
Kryteria i metody oceny osiągniętych efektów kształcenia:		
<i>Aby uzyskać zaliczenie zajęć (przedmiotu) na ocenę dostateczną student musi osiągnąć wszystkie wymienione w programie efekty kształcenia.</i>		
Metody i formy realizacji zajęć (przedmiotu):		Wykład: egzamin pisemny ćwiczenia: wykonywanie zadań cząstkowych, przygotowywanie i wygłaszanie referatów
Treści kształcenia:		

Wykłady:

Przedmiot, zakres, cele i zadania pedagogiki specjalnej. Wybrane zagadnienia z zakresu surdopedagogiki: rozpoznanie istoty, sposobów diagnozy, głównych problemów rozwojowych dzieci niesłyszących, kompetencje: językowa, komunikacyjna, kulturowa, pojęciowa dzieci niesłyszących. **Wybrane zagadnienia z zakresu tyflopädagogiki:** przyczyny inwalidztwa wzroku i możliwości ich diagnozowania, wpływa braku wzroku na rozwój psychiczny dzieci. **Wybrane zagadnienia z zakresu oligofrenopedagogiki:** etiologia upośledzenia umysłowego, kryteria podziału i klasyfikacje, wczesna terapia i pomoc rehabilitacyjna dzieciom upośledzonym umysłowo. **Wybrane zagadnienia z zakresu terapii wychowawczej dzieci hospitalizowanych i niepełnosprawnych ruchowo:** Ograniczenie zaspokojenia potrzeb przez choroby i dysfunkcję sprawności fizycznej. **Wybrane zagadnienia z zakresu resocjalizacji dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie:** osobowość dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie, zjawisko demoralizacji w rodzinie, grupie rówieśniczej, szkole. **Przepisy prawne dotyczące rehabilitacji i edukacji osób niepełnosprawnych.**

Ćwiczenia:

Wybrane zagadnienia z zakresu surdopedagogiki: metody rehabilitacji językowej dzieci niesłyszących z głębokim prelingwalnym uszkodzeniem słuchu. **Wybrane zagadnienia z zakresu tyflopädagogiki:** rehabilitacja dzieci niewidomych – wskazówki metodyczne. **Wybrane zagadnienia z zakresu oligofrenopedagogiki:** metody i formy pracy z osobami upośledzonymi umysłowo. **Wybrane zagadnienia z zakresu terapii wychowawczej dzieci hospitalizowanych i niepełnosprawnych ruchowo:** cele i formy terapii wzmacniające stan psychiczny dzieci hospitalizowanych i niepełnosprawnych ruchowo. **Wybrane zagadnienia z zakresu resocjalizacji dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie:** postępowanie rozpoznawcze, wyjaśniające i opiekuńczo wychowawcze w stosunku do nieletnich wykazujących duży stopień demoralizacji.

Forma zaliczenia:

Literatura:

Podstawowa:

- Barnes C., Mercer G. (2008) *Niepełnosprawność*, Warszawa: Sic!
- Borkowska M. (red.) (1997). *Dziecko niepełnosprawne ruchowo*. Warszawa: WSiP
- Doroszewska J. (1981). *Pedagogika specjalna*. Wrocław: Ossolineum
- Dykcik W. (red) (1997). *Spółeczeństwo wobec problemów i autonomii osób niepełnosprawnych*. Poznań: Wyd. UAM
- Dykcik W., Twardowski A. (2006). *Poznańska pedagogika specjalna. Tradycje-osiągnięcia - perspektywy rozwoju*. Poznań: Wyd. naukowe UAM
- Dykcik W.(2005), *Pedagogika specjalna wobec aktualnych sytuacji i problemów osób niepełnosprawnych*. Poznań: Wyd. Naukowe PTP
- Dykcik W., Kosakowski Cz., Kuczyńska-Kwapisz J.(red.) (2002). *Pedagogika specjalna szansą na realizację potrzeb osób niepełnosprawnych*. Olsztyn- Poznań- Warszawa: PTP
- Dykcik, Wł. (red.) (2005). *Pedagogika specjalna*. Poznań: Wyd. Nauk. UAM
- Hulek A. (red.) (1993) *Świat ludziom niepełnosprawnym*. Warszawa
- Kowalik S. (1999). *Psychospołeczne podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych*. Katowice: "Śląsk"
- Lipkowski O. (1982). *Pedagogika specjalna*. Warszawa
- Obuchowska, I. (red.) (1999). *Dziecko niepełnosprawne w rodzinie*. Warszawa: WSiP
- Obuchowska, I. i Krawczyński, M. (1991). *Chore dziecko*. Warszawa: NK
- Ostrowska A., Sikorska J. (1996). *Syndrom niepełnosprawności w Polsce. Bariery integracji*. Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN
- Palak Z. (red.) (2008) *Pedagog specjalny w procesie edukacji, rehabilitacji i resocjalizacji*. Lublin: Wyd. UMCS,
- Pisula E. (2000), *Autyzm u dzieci-diagnoza, klasyfikacja, etiologia*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN

- Sękowska Z. (1998): *Pedagogika specjalna*. Warszawa,
- Smith D.D. (2008) *Pedagogika specjalna. Podręcznik akademicki*, Warszawa: Wyd. APS
- Szczepankowski B. (1999). *Niesłyszący - głusi - głuchoniemi. Wyrównywanie szans*. Warszawa: WSiP
- Walthes R. (2007) *Tyflopedagogika*. Gdańsk: GWP

Uzupełniająca:

- Michałowicz R. (red.) (2001). *Mózgowe porażenie dziecięce*. Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Lekarskich
- Speck O. (2005). *Niepełnosprawni w społeczeństwie. Podstawy ortopedagogiki*. Gdańsk: GWP

Bilans punktów ECTS (1 pkt ECTS – 25-30 godz. pracy studenta):

Aktywność	Obciążenie studenta	
	stacjonarne	niestacjonarne
Udział w wykładach	Godz. 15	Godz. 10
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	Godz. 5	godz.10
Udział w ćwiczeniach	Godz. 20	Godz. 18
Przygotowanie się do ćwiczeń	godz.20	Godz. 22
Konsultacje	godz.	godz.
....	godz.	godz.
....	godz.	godz.
Całkowite obciążenie pracą studenta		Godz. 60
Punkty ECTS za zajęcia (przedmiot)		ECTS 2

*Typ zajęć (przedmiotu): obligatoryjny / do wyboru